

Mélissa Da Costa

AL HET BLAUW VAN DE HEMEL

ROMAN

*Uit het Frans vertaald door
Anne van der Straaten en Els Dekker*

Petitesannonces.fr

ONDERWERP: Reisgeno(o)t(e) gezocht voor laatste avontuur

VAN: Emile26

DATUM: 29 juni 01:02

BERICHT:

Jongeman van 26 jaar, die niet lang meer te leven heeft vanwege jong-alzheimer, wil op pad gaan voor een laatste reis. Reisgeno(o)t(e) gezocht om dit laatste avontuur met mij aan te gaan.

Reisroute gezamenlijk vast te stellen. Alpen, Pyreneeën? Op reis met camper en stukken te voet (met rugzak en trekkerstentje). Goede fysieke conditie vereist.

Vertrek: zo snel mogelijk. Reisduur: maximaal 2 jaar (volgens schatting artsen). Kortere periode mogelijk.

Profiel van mijn reisgeno(o)t(e):

Geen medische competenties vereist: ik heb geen verzorging of behandeling nodig en beschik over al mijn fysieke vermogens.

Mentaal sterk zijn (er is een kans dat er steeds grotere gaten in mijn geheugen vallen).

Natuurlijkhebber zijn.

Niet bang zijn voor enigszins basale levensomstandigheden.

In zijn voor het delen van een menselijk avontuur.

Contact uitsluitend per mail. Vervolgens kunnen we telefonisch overleggen.

Emile wrijft over zijn kin. Dat is een tic die hij van jongs af aan heeft, zodra hij nadenkt of besluiteloos is. Hij weet niet zeker of het een goed bericht is. Hij vindt het koud, wereldvreemd, een beetje gestoord ook. Hij heeft het achter elkaar geschreven, zonder na te denken. Het is een uur 's nachts. Al een week heeft hij niet of nauwelijks geslapen. Dat helpt niet bij het schrijven.

Hij leest de advertentie nog een keer. Hij houdt er een vreemde

smaak aan over. Een wat bittere smaak. Maar hij bedenkt dat het goed is zo, zwart genoeg om gevoelige zielen te ontmoedigen en dwaas genoeg om conventionele mensen op afstand te houden. Alleen een niet-alledaags type zal de vervreemdende toon van deze advertentie weten te vangen.

Sinds het medische vonnis is gevelde, ziet hij zijn moeder huilen en zijn vader zijn kaken op elkaar klemmen. Hij ziet zijn zus wegwijnen, met grote wallen onder haar ogen. Hij niet. Hij heeft het bericht volkomen onaangedaan aangehoord. Een vroegtijdige vorm van alzheimer, werd hem gezegd. Een neurodegeneratieve ziekte die een toenemend en onomkeerbaar geheugenverlies met zich meebrengt. Uiteindelijk zal de ziekte de hersenstam volledig afbreken. De hersenstam zorgt voor de vitale functies: hartslag, bloeddruk, ademhaling enzovoort. Dat is het goede nieuws. De dood zal hem spoedig te pakken krijgen. Over hoogstens twee jaar. Dat is perfect. Hij wil geen blok aan hun been zijn en de rest van zijn leven, nog tientallen jaren, doorbrengen in een staat van ernstige seniliteit. Hij vindt het prettiger om te weten dat hij al snel zal overlijden. Twee jaar, dat is goed. Dan kan hij nog even profiteren van het leven.

Uiteindelijk is het misschien zo slecht nog niet dat Laura een jaar geleden bij hem is weggegaan. Het zou alles bijzonder gecompliceerd hebben gemaakt. Dat zegt hij al een week lang tegen zichzelf, sinds het vonnis. Laura is vertrokken, al een jaar heeft hij niets meer van haar gehoord. Nog geen telefoontje. Hij weet zelfs niet waar ze woont. Des te beter eigenlijk. Zo heeft hij in feite geen banden meer. Hij kan vertrekken. In alle rust kan hij met deze laatste reis beginnen. Niet dat hij helemaal niemand meer heeft... Hij heeft zijn twee ouders, zijn zus Marjorie en haar partner Bastien, hun tweeling. Dan is er nog zijn jeugdvriend Renaud, die onlangs vader is geworden en die een huis zoekt om met zijn gezin in te gaan wonen. Renaud is vader en getrouwd. Dat het leven dit voor hem in petto had! Daar hadden ze allebei absoluut niet op gerekend. Renaud, dat was het dikkerdje achter in de klas. Astmatisch, allergisch voor pinda's en compleet ridicuul op een sportveld. Ter-

wijl hij een ondeugend en wat rebels kind was met een levendige geest. Wanneer je ze samen zag, vroeg je je af wat ze zochten bij elkaar. Het kleine dikkerdje en de rebel. Renaud had alles veranderd. Des te beter voor Renaud. Eerst was hij tien kilo kwijtgeraakt en vervolgens had hij zijn weg gevonden: hij was logopedist geworden. Vanaf dat moment was hij compleet veranderd. Renaud had Laetitia ontmoet en nu vormden ze een gezin. Terwijl hij, het ondeugende jochie, uit de boot was gevallen. Zesentwintig jaar en niet meer zo vitaal. Hij had Laura laten gaan...

Emile schudt zijn hoofd en laat zich achterover zakken op zijn bureaustoel. Hij heeft geen tijd meer om sentimenteel te doen en het verleden te herkauwen. Nu moet hij zich op de reis concentreren. Het idee van de reis was bij hem opgekomen zodra hij het vonnis had gekregen. Een paar uur lang was hij er helemaal kapot van geweest en toen was het idee van de reis bij hem opgekomen. Hij heeft er niets over gezegd. Tegen niemand. Hij weet dat ze hem zouden tegenhouden. Zijn ouders en zijn zus hebben hem onmiddellijk ingeschreven voor klinisch onderzoek. Toch was de arts echt duidelijk geweest: het is geen kwestie van genezen of behandelen, het is alleen bedoeld om iets meer te weten te komen over deze zeldzame ziekte. Zelf had hij er totaal geen belang bij. Zijn laatste jaren doorbrengen in een ziekenhuiskamer als proefkonijn. Toch hadden zijn ouders en zus aangedrongen. Hij weet wel waarom. Ze weigeren zijn dood te aanvaarden. Ze houden zich vast aan de minieme hoop dat het klinisch onderzoek en de observaties de ziekte kunnen vertragen. Vertragen waarvoor? Zijn leven verlengen? Zijn dementie verlengen? Hem is het duidelijk: hij gaat weg. Hij zal in het grootste geheim alles tot in detail voorbereiden, zonder er een woord over te zeggen, en dan gaat hij weg.

De camper heeft hij al gevonden. Hij heeft het geld overgemaakt. Dit weekend zal hij de wagen in ontvangst nemen. Totdat alles rond is, zal hij hem op een parkeerplaats in de stad neerzetten, zodat zijn ouders en zus niets zullen merken. Hij twijfelt nog wat Renaud betreft. Zal hij het hem vertellen? Zijn mening vragen? Hij weet het niet. Als Renaud nog niet getrouwd was geweest en geen

kind had, was alles anders geweest. Dan zouden ze samen zijn vertrokken. Daar twijfelt hij niet aan. Maar ja, de zaken liggen nu anders. Renaud heeft zijn leven, zijn verantwoordelijkheden. En Emile heeft geen zin hem mee te nemen op zijn laatste omzwervingen. Toch hebben ze ervan gedroomd samen op avontuur te gaan. Ze zeiden tegen elkaar: 'Als we afgestudeerd zijn, gaan we met tent en rugzak naar de Alpen.' En toen ontmoette Emile Laura. En Renaud Laetitia. Ze gaven hun avontuurlijke plan op.

Nu kan hij eindelijk vertrekken. Hij heeft nog maar weinig wat hem bindt. Met niet meer dan twee jaar te leven en naasten die zich er al op voorbereiden hem te verliezen. Nu of over twee jaar, dat maakt niet veel uit. Hij leest de advertentie nog eens. Ja, het bericht is vreemd en onpersoonlijk. En nee, waarschijnlijk zal niemand erop reageren. Dat maakt niet uit, hij vertrekt toch. Alleen. Hij is bang om alleen te sterven, dat is iets wat hem angst aanjaagt. Maar als het mocht gebeuren, als niemand op zijn advertentie reageert, jammer dan. Hij vertrekt toch, want zijn laatste droom is sterker dan zijn angst. Hij klikt op de knop 'Verzenden' en op het scherm verschijnt het bericht dat zijn advertentie gepubliceerd is. Met een zucht laat hij zich in zijn stoel zakken. Het is kwart over een 's nachts. Mocht er iemand reageren, mocht er iemand zo gek of zo moedig zijn om hem te antwoorden (hij weet niet goed hoe hij het moet omschrijven), dan is hij ervan overtuigd dat hij de beste reisgenoot aller tijden zal hebben gevonden.

'Emile, kerel, het spijt me, ik kon het kleintje niet bij Laetitia laten, ze moet werken. Trouwens, ze komt ook zodra ze klaar is, weet je.'

Renaud lijkt wat ongemakkelijk te zijn bij het idee met zijn kind onder zijn arm de ziekenhuiskamer binnen te komen. Emile geeft hem een klap op zijn schouder.

'Hou toch op, je weet dat ik dat kereltje graag zie.'

'Hij zou moeten slapen. Vannacht heeft hij geen oog dichtgedaan. Hij zou zo langzamerhand in moeten storten.'

Renaud ziet er moe uit. Emile kijkt hoe hij worstelt om met de baby onder zijn arm de wandelwagen uit te klappen. De baby is

amper zes maanden oud en Emile is er nog steeds niet aan gewend Renaud met een kind te zien. Het komt hem nog absurd voor. Dus hem daar zo geconcentreerd bezig te zien met het uitklappen van een wandelwagen is meer dan hij aankan.

‘Waarom lach je?’

‘Ik heb het gevoel een luchtspiegeling te zien.’

‘Wat? Waarom?’

‘Jij en je kleine, jij als koning van de opvouwbare wandelwagen.’

‘Welja, lach me maar uit. Dat ga jij...’

Hij maakt zijn zin niet af en Emile begrijpt onmiddellijk waarom niet. Renaud wilde antwoorden ‘dat ga jij ook nog wel meemaken’, zoals hij vaker doet, maar wist het nog net in te slikken. Knalrood wordt hij, vanwege zijn flater.

‘Sorry. Ik...’

Emile schudt zijn hoofd. Met een brede glimlach antwoordt hij: ‘Nee, dat ga ik niet meemaken. Daar kom ik tenminste mooi onderuit! Wie zei er dat het leven niet goed in elkaar zit?’

Hij probeert Renaud aan het lachen te maken maar dat is verspilde moeite. Renaud laat de wagen voor wat hij is en draait zich met een ontdaan gezicht naar hem toe.

‘Hoe doe je dat? Ik bedoel... Ik kan er niet van slapen. Hoe doe jij dat, dat je er grapjes over kunt maken?’

Emile ontwijkt zijn blik door net te doen of hij zijn nagels inspecteert. Hij probeert ongedwongen over te komen.

‘Ach. Ik bedoel... over een paar maanden weet ik niet eens meer wie ik ben, dus... Niets is meer van belang. Dus heeft het geen zin erover in te zitten.’

‘Emile... Ik bedoel het serieus.’

‘Ik ook.’

Renaud staat op het punt zijn tranen de vrije loop te laten. Zijn ogen schieten vol. Heel even heeft Emile zin om hem alles te vertellen, alles eruit te gooien: *het gaat allemaal goedkomen, kerel, ik ga vertrekken, ik ga op avontuur met mijn rugzak en een camper, zoals wij altijd wilden. Ik ga zestig jaar in één enkel jaar proppen. Ik beloof het je. Ik ga daar totaal geen spijt van krijgen.*

Maar hij kan het niet. Renaud zal hem niet proberen tegen te houden, integendeel. Het probleem ligt elders. Renaud is veel meer dan een vriend, hij is als een broer en als hij hoort dat Emile weggaat, zal hij kapot zijn bij de gedachte dat hij hem alleen moet laten gaan, dat hij niet met hem meegaat. Daar kan geen sprake van zijn. Emile weigert hem met een schuldgevoel op te zadelen. En als hij Renaud zo goed kent als hij denkt, dan is die volkomen in staat te besluiten dat hij koste wat kost meegaat, op zijn minst voor een paar maanden of anders weken. En dat is nog ondraaglijker. Hij wil niet degene zijn die Renaud bij zijn gezin weghoudt, al is het maar voor korte tijd.

‘Je hoeft je voor mij niet groot te houden,’ vervolgt Renaud, wiens ogen nu helemaal vol tranen staan.

‘Pas op, dat kereltje van je valt bijna.’

Inderdaad glijdt de baby langzaam uit Renauds armen omdat hij met zijn aandacht geheel bij Emile is.

‘O. Shit.’

Renaud vangt de baby op en zet hem op het ziekenhuisbed naast Emile, die hem oppakt en op zijn knieën zet.

‘Emile...’

‘Het komt goed, kerel. Zo is het leven nu eenmaal. Ik heb het verkeerde lootje getrokken. Ik zal het ermee moeten doen.’

‘Dat mag je niet zeggen.’

‘Het klinisch onderzoek is er ook nog. Je weet maar nooit.’

Hij doet nu net wat zijn ouders en zus steeds doen: de vreselijke waarheid verbergen achter ongefundeerde hoop. Hij probeert geloofwaardig over te komen en dat lijkt te werken, want Renaud ziet er niet meer zo verslagen uit en begint weer te knokken met de wandelwagen.

‘Wil je dat ik je help?’

‘Nee, het lukt wel.’

‘En hoe gaat het nu met mijn favoriete kereltje?’

Op de knieën van Emile slaakt de baby een geamuseerd kreetje. Renaud en Laetitia hebben hem Tivan genoemd. Dat is een voor-naam die ze zelf bedacht hebben. Emile verdenkt Renaud ervan door

Laetitia onder druk te zijn gezet op dit punt. Hij kan haar niets weigeren. Tivan. Wat een naam! Hij noemt hem liever 'kereltje'. Zelfs dat klinkt nog beter. Eindelijk is het Renaud gelukt de wagen uit te klappen. Hij komt overeind, pakt zijn zoon op en legt hem er als een uiterst kostbaar voorwerp in. Nu de baby ligt, komt Renaud naast Emile op het bed zitten. Hij kijkt hem met een bevreemd gezicht aan.

'Goed. Hoe... Hoe gaat het met je?'

'Best. En met jullie? En Laetitia? Hebben jullie nog andere huizen bezichtigd?'

De afleidingsmanoeuvre werkt niet. Renaud vervolgt: 'Ik kwam je moeder tegen in de hal van het ziekenhuis.'

'Wanneer? Net?'

'Ja. Ze is...'

Hij durft niet verder te gaan. Emile maakt zijn zin voor hem af: 'Ze is gebroken, ik weet het.'

'Gelukkig is er het klinisch onderzoek.'

'Ja. Gelukkig.'

'Klote.'

Renaud veegt met zijn hand over zijn gezicht. Hij ziet er ineens ouder uit. Het bericht van de ziekte van Emile is als een klap aangekomen.

'Hoe heb je het opgelopen?'

'Ik heb helemaal niets opgelopen. Het is een aangeboren zeldzame ziekte, dat is alles.'

'Ja, maar waarom jij?'

'Waarom ik? Waarom ik niet? Het is de grote loterij van het universum, meer niet.'

'Hoe kan je nu zo opgewekt blijven? Hoe doe je dat, om niet alles kapot te gaan slaan?'

'En gaan janken? Me beklagen over mijn lot?'

Renaud weet niet meer wat hij moet zeggen.

'Ik heb het gewoon geaccepteerd.'

'Zo ben je altijd geweest.'

'Hoe bedoel je, "zo"?''

Oorspronkelijke titel: *Tout le bleu du ciel*

© Éditions Albin Michel – Paris 2021

First edition © Carnets Nord – 2019

© 2024 Nederlandse vertaling: Uitgeverij Manteau / Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen en Anne van der Straaten
& Els Dekker

www.standaarduitgeverij.be

info@standaarduitgeverij.be

Vertegenwoordiging in Nederland:

New Book Collective, Utrecht

www.newbookcollective.com

Eerste druk: maart 2024

Vertaling: Anne van der Straaten en Els Dekker

Omslagontwerp: Armée de Verre Bookdesign

Omslagillustratie: Ashraful Arefin / Arcangel

Auteursfoto achterplat: Pascal Ito

Opmaak binnenwerk: Ready2Print

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige
vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen
of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 223 4047 9

D/2024/0034/50

NUR 302